

Sykehusinnkjøp HF

Årlig melding 2019

Vadsø, 31. januar 2020

Innhold

DEL I:	INNLEDNING OG SAMMENDRAG	3
1.	INNLEDNING	3
1.1.	Sykehusinnkjøp HF-s oppgaver og organisering	3
1.2.	Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	4
1.3.	Mål for Sykehusinnkjøp HF i 2019	5
1.4.	Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	6
1.5.	Medvirkning fra brukere og ansatte	7
2.	SAMMENDRAG	8
2.1.	Positive resultater og uløste utfordringer	8
2.2.	Evaluerings av egen virksomhet og organisering	10
DEL II:	RAPPORTERINGER	11
3.	RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP	11
3.1.	Overordnede styringsbudskap	11
3.2.	Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2019	11
3.3.	Aktivitet i 2019	20
3.4.	Økonomiske krav og rammer	21
DEL III:	VEDLEGG	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
VEDLEGG 1: ...		Feil! Bokmerke er ikke definert.

DEL I: INNLEDNING OG SAMMENDRAG

1. INNLEDNING

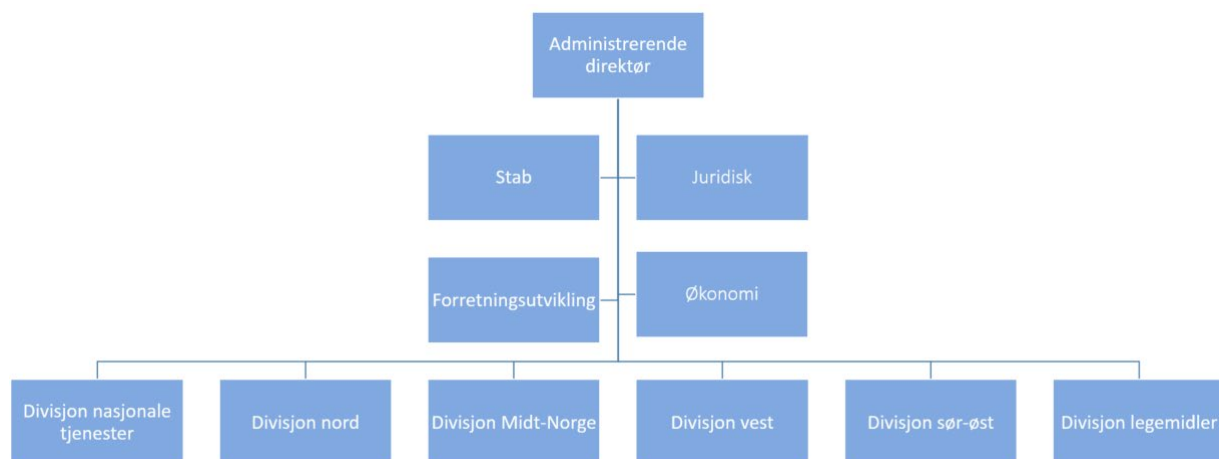
1.1. Sykehusinnkjøp HF-s oppgaver og organisering

Sykehusinnkjøp HF er helseforetakenes nasjonale innkjøpsforetak og eies av de fire regionale helseforetakene med 25 % hver. Foretaket ble stiftet 17. desember 2015. Hovedkontoret med stabs- og økonomifunksjon ligger i Vadsø. Divisjonene har lokasjoner over hele landet.

DIVISJON	LOKASJON
Nord	Tromsø, Bodø, Harstad, Mo i Rana
Midt-Norge	Trondheim, Ålesund, Molde, Stjørdal, Levanger
Vest	Bergen, Stavanger, Haugesund, Nordfjordeid
Sør-Øst	Drammen, Oslo, Gjøvik, Lørenskog, Sarpsborg, Skien, Arendal, Grimstad, Kristiansand
Legemidler	Oslo
Nasjonale tjenester	Vadsø, Tromsø

Foretaket leverer innkjøpstjenester til sine eiere, deres heleide virksomheter, ideelle virksomheter med driftsavtale med de regionale helseforetakene, samt virksomheter underlagt eller heleid av Helse- og omsorgsdepartementet som medvirker til å levere spesialisthelsetjenester. I 2019 fikk Sykehusinnkjøp HF i oppdrag å inngå avtale med Forsvaret slik at de også kan benytte seg av foretakets tjenester/avtaler.

Fig. 1: Overordnet organisasjonskart

Figur 1 viser foretakets overordnet organisering 31.12.2019. Sykehusinnkjøp HF har gjennomgått interne organisasjonsmessige endringer i 2019. De juridiske miljøene er nå samlet i en avdeling, men lokaliseringene av medarbeiderne er uendret. Avdelingen ledes av direktør for juridiske tjenester.

Pr. 31.12.2019 hadde Sykehusinnkjøp HF 270 ansatte, (259 fast ansatte og 11 i ulike vikariater) fordelt på følgende enheter:

Enhet	Antall fast ansatte
Foretaksledelse	1
Forretningsutvikling	5
Stab	14
Økonomi	3
Juridisk avdeling	11
Divisjon nasjonale tjenester	30
Divisjon legemidler	25
Divisjon nord	20
Divisjon Midt-Norge	32
Divisjon vest	53
Divisjon sør-øst	62

Styret

Styret i Sykehusinnkjøp HF har hatt følgende sammensetning i 2019:

- Per Karlsen, styreleder
- Nils Fredrik Wisløff, nestleder
- Ingerid Gunnerød, styremedlem
- Ann Elisabeth Rødvei, styremedlem
- Hilde Christine Eiken, styremedlem
- Jonas Ghanizadeh, styremedlem
- Guro Bøhm, styremedlem

Guro Bøhm har vært ute i permisjon siden mars 2019 og varamedlem Marit Alice Scheie har møtt fast på styremøtene.

Det er gjennomført seks ordinære styremøter, ett telefonmøte og tre styreseminar i 2019. Styret har behandlet 76 saker.

1.2. Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Foretakets formål er å utøve spesialiserte og profesjonelle anskaffelser samt ha strategisk og operativt ansvar for innkjøp til spesialisthelsetjenesten.

Tjenesten skal være profesjonell, spesialisert og tilgjengelig for brukerne. Helseforetaket skal sørge for at anskaffelsene skjer på korrekt og samfunnsansvarlig måte. Helseforetaket skal være en pådriver for etisk handel og miljøvennlige innkjøp. Innovasjon skal fremmes og det skal tilrettelegges for bruk av nye innovative løsninger i spesialisthelsetjenesten.

Videre skal Sykehusinnkjøp HF være en viktig aktør for at spesialisthelsetjenesten i Norge skal nå sine mål knyttet til effektiv og god pasientbehandling. Sykehusinnkjøp HF skal understøtte spesialisthelsetjenestens behov for innkjøpstjenester og sammen med helseforetakene realisere betydelige kvalitative, økonomiske og samfunnsmessige verdier innenfor alle innkjøpskategorier.

All aktivitet i Sykehusinnkjøp HF bygger på verdiene til spesialisthelsetjenesten:

- respekt
- kvalitet
- trygghet

Verdiene i Sykehusinnkjøp HF er de samme verdiene som i spesialisthelsetjenesten. I tillegg har Sykehusinnkjøp HF utformet verdier for foretaket som utfyller grunnverdiene i spesialisthelsetjenesten. Disse er viktige i arbeidet med å realisere formålet med Sykehusinnkjøp HF:

- Nytenkende
- Kunnskapsrik
- Engasjert
- Profesjonell

Grunnverdiene for spesialisthelsetjenesten og foretakets utfyllende verdier er alle nedfelt som grunnprinsipper i virksomhetsstrategien 2020 – 2023, som er oversendt der regionale helseforetakene til beslutning.

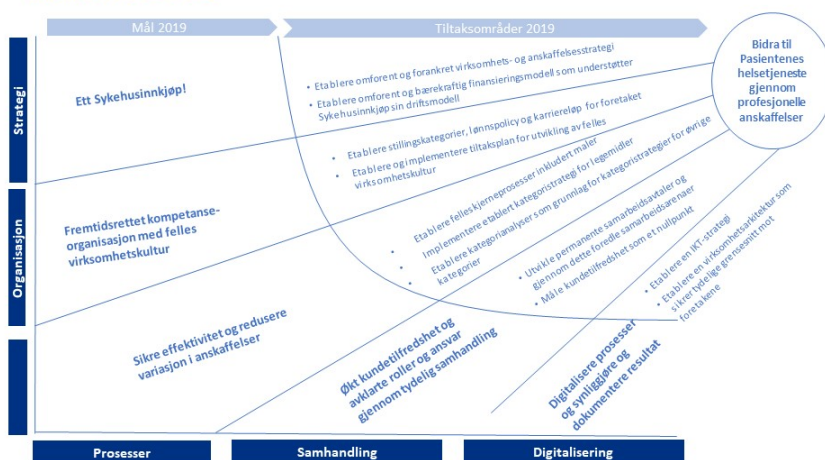
1.3. Mål for Sykehusinnkjøp HF i 2019

2019 er andre hele driftsår for Sykehusinnkjøp HF. Fokus mot stabil og sikker drift gjennom gode leveranser av innkjøpstjenester til helseforetakene har svært høy prioritet. I tillegg til stabile leveranser er utviklingsarbeidet i foretaket kommet godt i gang – spesielt gjennom Omstillingsprosjektet fase 2.

Sykehusinnkjøp HF har arbeidet i 2019 i henhold til foretakets oppdaterte strategiske veikart (se fig 2). Arbeidet med å videreutvikle veikartet startet november 2018 og bygger videre på de erfaringene som foretaket hadde opparbeidet seg gjennom 2018 og den retning som styret har gitt.

Strategisk veikartet er koblet opp mot oppdrag fra oppdragsdokumentene, virksomhetsplan og foretakets risikoregister og har vært førende for utviklingen i foretaket.

Veikart 2019

Virksomhetsstrategi

I styreseminaret i oktober 2018 drøftet styret behovet for at det etableres en strategi for foretaket og ønsket å starte opp dette arbeidet. Arbeidet med strategien pågikk frem til styremøte i oktober 2019 hvor styret bestemte å oversende strategi 2020 - 2023 for Sykehusinnkjøp HF til eierne for endelig godkjenning.

Strategien er godt forankret inn i de ulike HF-ene. Administrerende direktør har hatt ulike møter og dialoger og mottatt innspill til strategien og drøfte forslag til innhold med ulike ledernivå i de regionale helseforetakene og helseforetakene. I løpet av september mottok Sykehusinnkjøp skriftlige innspill til strategien fra tre av de regionale helseforetakene som ble innarbeidet i dokumentet.

Omstillingsprosjektet – fase 2

Sykehusinnkjøp HF er en ung organisasjon som er satt sammen av mange ulike fagmiljøer. Omstillingsprosjektet har som målsetning å utvikle foretaket slik at det jobbes på en profesjonell og effektiv måte gjennom et felles rammeverk. Foretaket har vært opptatt av å levere forutsigbare tjenester til våre kunder samtidig som utviklingsarbeidet implementeres inn i organisasjonen (se kapittel 3, punkt k) Omstilling – fase 2 for utfyllende informasjon) samt styresak 70/2019.

Etablering av felles IKT-plattform

Innfasing av felles IKT-plattform startet i februar 2018 og har tatt lengre tid enn beregnet. I desember 2019 hadde hele foretaket tilgang til felles IKT-plattform, men det gjenstår ennå noen utfordringer i forhold til divisjon vest slik at de får et likeverdig¹ tjenestetilbud i plattformen tilsvarende resten av organisasjonen.

Brukerundersøkelsen

Brukerundersøkelser inngår som ett av flere virkemidler når helseforetakene skal evaluere deler av sin virksomhet. De regionale helseforetakene ba om at Sykehusinnkjøp HF gjennomført en brukerundersøkelse i 2018. Undersøkelsen har vært forsinket, og ble gjennomført i perioden juni – august 2019.

Undersøkelsen har gitt Sykehusinnkjøp HF verdifull informasjon om brukernes erfaringer med foretaket. En svært viktig, og gledelig tilbakemelding er at Sykehusinnkjøp HF sine medarbeidere scorer høyt på tjenesteutøvelse. Høflig og profesjonell fremferd og god dialog er avgjørende for å lykkes med anskaffelsesarbeidet. God metodikk og felles arbeidsprosesser er viktige verktøy for en velfungerende innkjøpsfunksjon, men det er i de personlige møtene medarbeiderne (fagpersoner) fra helseforetakene får med Sykehusinnkjøp HF sine medarbeidere, at opplevelse av tjenesten etableres.

Undersøkelsen viser også at det er utfordringer som foretaket må ta tak i. Tilgang/tilgjengelighet til planer og kontrakter og bruk/kjennskap til Sykehusinnkjøp HF sine nettsider får en gjennomsnittlig lavere score. Dette kan tyde på at medarbeiderne i helseforetakene i første omgang søker informasjon i interne systemer. Dette er noe som foretaket skal videreutvikle i nær dialog med våre kunder og brukere.

1.4. Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Styringsprinsippene for Sykehusinnkjøp er førende for all aktivitet i styret og i foretaket forøvrig. Formålet med styringsprinsippene er å skape tillit til at Sykehusinnkjøp HF sine aktiviteter er gjenstand for betryggende styring og kontroll, og å effektivisere intern drift gjennom å skape tydelighet rundt hvordan virksomheten styres og kontrolleres. Styret har bedt om at foretakets styrende dokumenter på nivå 1 gjennomgås en gang i året. Denne gjennomgåelsen er lagt til styremøtet i desember.

Risikorapportering er en viktig del av internkontrollen i Sykehusinnkjøp HF. Rapporteringen er organisert gjennom halvårlige rapporter til styret (fortrinnsvis juni og desember). Foretaket har også innført «Ledelsens gjennomgåelse» som en del av virksomhetsstyringen. Ledelsens gjennomgåelse gjennomføres to ganger pr år (mai og november) i ledergruppen og har fokus mot foretakets identifiserte risikoer (risikoregisteret), virksomhetsplan og oppdragsdokumentene. Gjennomgåelsen i ledergruppen danner grunnlaget for rapportering til styret.

Sykehusinnkjøp HF er opptatt av at saker som skal behandles i styret fremmes i god tid før tidsfrist. For å kunne oppfylle denne målsetningen utarbeides det årlig årsplan for alle styremøtene. Årsplanen

¹ Divisjon vest er tatt inn i felles IKT-plattform gjennom Microsoft sine “online-tjenester” (office.com). Det betyr at det ikke er gjennomført et bytte av pc/maskiner i divisjonen slik det er gjennomført i de andre divisjonene.

inneholder alle kjente saker som styret skal behandle gjennom året fordelt ut på styremøtene. På denne måten kan styret følge med på hvilke saker de kan forvente behandlet på de ulike styremøtene. I tillegg til årsplan blir styret orientert to ganger pr år (mars og oktober) på status i tidligere styrevedtak som krever oppfølging.

Det utarbeides virksomhetsrapport til hvert styremøte. Virksomhetsrapporten rapporterer på faste målepunkter/KPI-er som gir styret oversikt over utviklingen i økonomi, prosjektporteføljen og sykefravær/HMS. Virksomhetsrapporten er i kontinuerlig utvikling og i 2019 er det startet opp et arbeid med å tilpasse virksomhetsrapporteringen til foretakets foreslåtte virksomhetsstrategi. Arbeidet er planlagt ferdigstilt i juni 2020.

Styret har også gjennomført egenevaluering og vurdering av administrerende direktør i oktober 2019. Egenevalueringen ble gjennomført som en spørreundersøkelse via QuestBack og resultatene ble drøftet i styremøtet i oktober.

1.5. Medvirkning fra brukere og ansatte

Medvirkning fra brukere

Sykehusinnkjøp HF har i dag i ulik grad og på ulike måter sørget for brukermedvirkning i anskaffelsene. I noen av spesialistgruppene til divisjon legemidler deltar representanter fra pasientorganisasjonene, slik som MS-forbundet og Kreftforeningen, i andre deltar Brukerutvalgene i helseregionene. For andre nasjonale eller regionale prosjekter i regi enten av divisjon nasjonale tjenester eller divisjonene oppnevnes representanter fra de regionale Brukerutvalgene. Erfaringene viser at det er behov for en enhetlig tilnærming til hvordan pasientperspektivet skal ivaretas i anskaffelsene.

Medvirkning fra ansatte

Forholdet mellom Sykehusinnkjøp HF og ansatte skal være basert på dialog, tillit og gjensidig respekt mellom partene på alle nivåer. Gjennom tett dialog og møter i etablerte samarbeidsorganer legges det til rette for innflytelse slik at de ansatte med sin erfaring og innsikt bidrar til trygge og gode arbeidsforhold, et godt fungerende arbeidsmiljø og resultatoppnåelse.

Sykehusinnkjøp HF har lagt forholdene til rette slik at den enkelte ansatte gjennom de hovedtillitsvalgte har en reell innflytelse på foretakets alminnelige arbeid. I tillegg er tre av de ansatte valgt inn som styremedlemmer i foretakets styre.

Det er videre etablert tillitsvalgtordning som representerer fagorganiserte ansatte etter hovedavtalen mellom Spekter og representative forbund i Sykehusinnkjøp HF. 2018 var en oppstartsfase og det ble gjennomført opplæringssamlinger med hensikt å utvikle et godt partssamarbeid. I 2019 har dette arbeidet blitt videreført og videreutviklet.

Det har vært avholdt jevnlig samarbeidsmøter etter hovedavtalen der gjensidig informasjon og dialog mellom partene har vært hovedformålet. Det ble opprettet overenskomster mellom arbeidsgiver og arbeidstakerrepresentantene fra de ulike arbeidstakerorganisasjonene høsten 2018, men foretaket vil først bli områdeplassert i Spektersystemet med hovedoppgjøret i 2020. Det er avholdt lokale lønnsforhandlinger i 2019.

Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsmiljøutvalget gjennomførte fire møter i 2019. I arbeidsmiljøutvalget er det til sammen 8 medlemmer med fire fra henholdsvis arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. Arbeidsgiversiden hadde leder- og nestledervervet i 2019. Fokus for det systematiske HMS-arbeidet har vært det psykososiale arbeidsmiljøet. I den forbindelse har foretaket jobbet med identifiserte risikoen i tillegg til at turnover og sykefravær følges opp tett. I 2019 deltok Sykehusinnkjøp for første gang i den årlige kartleggingen

av Arbeidsmiljø og pasientsikkerhetskultur (ForBedring) Hovedinntrykket er at det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet er godt i Sykehusinnkjøp HF.

2. SAMMENDRAG

2.1. Positive resultater og uløste utfordringer

Positive resultater

Strategi

I styremøte i oktober 2019 (sak 56/2019) vedtok styret å oversende forslag til virksomhetsstrategi for Sykehusinnkjøp HF til de regionale helseforetakene til godkjenning. Virksomhetsstrategien skal være gjeldende i perioden 2020 – 2023. Arbeidet med strategi har pågått siden høsten 2018. Styret har fortløpende vært informert om arbeidet og deltatt med viktige innspill til strategidokumentet. Det har også vært gjennomført en omfattende forankringsrunde ut mot helseforetakene i regionene samt gjennomført innspillsrunder blant våre eiere.

Økt etterspørsel etter våre tjenester

Anskaffelser på plan 2018 var 816 fordelt mellom 555 planlagte anskaffelser og 261 etteranmeldte anskaffelser. I september 2019 var det allerede meldt inn 1011 anskaffelser og det ble estimert at det totale antallet ville komme opp til ca 1125. Dette betyr at Sykehusinnkjøp HF opplever en økning i etterspørsel etter foretakets tjenester fra 2018 til 2019. Dette er gode nyheter og som tas med i det videre arbeidet med å videreutvikle foretaket.

Etablering av risikoverktøy

Veileder for anskaffelse av hotelltjenester

Sykehusinnkjøp HF har, i samarbeid med NHO og Statens innkjøpssenter, utarbeidet en veileder som skal sikre mindre leverandører deltagelse i hotellanskaffelser.

I etterkant sin forrige hotellanskaffelse fikk Sykehusinnkjøp HF kritikk fra enkelte mindre hotellkjeder. De mente da at anskaffelsen ble gjennomført på en måte som gjorde at bare større landsdekkende hotellkjeder hadde mulighet til å delta.

Som svar på denne kritikken tok Sykehusinnkjøp HF initiativ til et samarbeid med NHO og Statens Innkjøpssenter. Sammen har disse aktørene utarbeidet en veileder for hotellanskaffelser. Den er et hjelpemiddel for offentlige innkjøpere som skal gjennomføre anskaffelser innen hotelltjenester. Veilederen bidrar til å bedre ivareta små og mellomstore kjeder, og enkeltstående hoteller. Veilederen er blitt godt mottatt av både oppdragsgivere og leverandører.

Økt samordning/hovedområdekoordinatorer

Sykehusinnkjøp HF ser en økning i samordnings i anskaffelsesplanen. For å øke fokuset ytterligere er det opprettet roller som «hovedområdekoordinatorer» som skal bistå og koordinere dette arbeidet på tvers av divisjonene i foretaket. Det foreligger konkrete forslag til samordningsprosjekter innenfor alle hovedområdene, herunder samordning av anskaffelser eller andre samordningstiltak (se punkt 3.3)

Kjerneprosesser – fase 2

Arbeidet med å etablere felles kjerneprosesser (anskaffelser og forvaltning) har i all hovedsak fulgt oppsatt tidsplan. Dette er et stort og omfattende arbeid hvor medarbeidere fra hele foretaket har vært involvert, og det er gått opp samarbeid med de regionale helseforetak. Arbeidet med prosesser fører til en standardisering på tvers av foretaket, og bidrar til å ta ned risiko i anskaffelsene. For leverandørmarkedet vil standardiserte prosesser føre til en større forutsigbarhet til leveranser til spesialisthelsetjenesten. Prosessene er planlagt ferdig til implementering i 2020.

Egne grunnlagsdata

Sykehusinnkjøp HF ønsker å være en faktabasert samarbeidspartner. For å oppnå det er det viktig at organisasjonen har et reflektert og bevist forhold til egne grunnlagsdata. Foretaket er satt sammen av personer fra ulike fagmiljøer som ikke nødvendigvis har lagt de samme metodene til grunn i registrering av grunndata. For å få en helhetlig, og sammenlignbare grunndata, har det vært nødvendig å strukturere opp dataregistreringen for hele foretaket slik at grunnlagsdataene kan gi et godt og korrekt grunnlag for analyser.

Arbeidet har pågått gjennom hele 2019, men har fått enda større fokus mot slutten av året. Da ble det bestemt at foretaket ønsket å gjøre betydelige endringer i virksomhetsrapporteringen. Dette er et utviklingsarbeid som foregår i nært samarbeid med styret, og rapporteringen skal både kunne følge opp utviklingen av virksomhetsstrategien, men også driften/produksjonen i Sykehusinnkjøp HF. I henhold til godkjent fremdriftsplan skal arbeidet implementeres i tre omganger med en ferdigstilling til styremøtet i juni 2020.

Uløste utfordringer

Økt samordning på anskaffelser

På anskaffelsesplan 2019 inneholdt 8 nye anskaffelser som samordnes nasjonalt. Potensialet for samordning regional og nasjonalt er høyere enn dette, men økt samordning av anskaffelser utfordrer dagens system. Det er behov for gjennomgang av styringsmodell for nye samordningstiltak. Det vil være en viktig oppgave fremover å tydeliggjøre organisering og gjennomføring av samordnede anskaffelser på tvers av HF/RHF.

Innkjøpsdata/analyse

Sykehusinnkjøp HF har kommet kortere enn planlagt med å etablere et prosjekt som skal danne grunnlaget for at foretaket kan få tilgang på data innen innkjøpsområdet til analyseformål. Dette er et viktig oppdrag som vil ha stor innvirkning på foretakets målsetning om å levere gode og faktabaserte informasjon til våre kunder/eiere.

Forslag til mandat er utarbeidet, og oversendt eierne, men arbeidet er ikke kommet i gang. Innledende samtaler ble gjennomført i desember.

Personvern i nasjonale anskaffelser

Sykehusinnkjøp HF møter betydelige utfordringer tilknyttet gjennomføring av nasjonale anskaffelser hvor personvern og informasjonssikkerhet er et tema. Dette gjelder spesielt behandlingshjelpemidler og annet utstyr som brukes utenfor sykehuset, hvor pasientens bruk av utstyret utfordrer flere sider av lovverket.

Sykehusinnkjøp HF tilstreber et tettere samarbeid med fagressurser innen personvern og informasjonssikkerhet fra RHF/HF. Dette for å unngå at kravsettingen i nasjonale anskaffelser blir for upresist/utilstrekkelig og at kravene til personvern og informasjonssikkerhet ikke blir evaluert med tilstrekkelig kompetanse. Dette vil ta ned risikoen for at det etableres innkjøpsavtaler som helseforetakene ikke kan bruke grunnet manglende etterlevelse av lovbestemte krav til personvern og informasjonssikkerhet.

Sykehusinnkjøp HF rekrutterte høsten 2019 juridisk kompetanse som skal bistå i dette arbeidet.

2.2. Evaluering av egen virksomhet og organisering

Sykehusinnkjøp HF har i 2019 gjennomført flere anskaffelser enn året før. Dette skyldes i hovedsak økt etterspørsel (behov) fra helseforetakene. Leveranseevnen vurderes som god, og en brukerundersøkelse gjennomført i 2019 viser at helseforetakene er svært godt fornøyd med hvordan medarbeiderne i Sykehusinnkjøp løser innkjøpsoppgavene. Brukerundersøkelsen viser samtidig at medarbeiderne i helseforetakene strever med å finne avtaleinformasjon, og at dialog og oppfølging av avtaler kan forbedres.

Gjennom 2019 har Sykehusinnkjøp HF sett god effekt av omorganiseringen av divisjonene som ble gjennomført i 2018. Med en lik avdelingsstruktur i divisjonene er forholdene lagt godt til rette for mer dialog og samarbeid på tvers av organisasjonen. Deling og læring på tvers av divisjonsgrensene er viktig for å bygge felles kultur og faglig kompetanse. Som en følge av lik avdelingsstruktur i divisjonene, er det i 2019 opprettet roller som hovedområdekoordinatorene. Hovedområdekoordinatorene møtes på tvers av divisjonene, og har fått i oppdrag å arbeide med samordning av anskaffelsesplanene. Videre skal disse koordinatorene arbeid frem felles rammeverk for kategorianalyser og utarbeidelse av kategoristrategier.

I tråd med anbefalingene i *Omstillings- og utviklingsprosjektet Fase 1*, ble to nye fellesfunksjoner etablert i 2019.

- Med virkning fra 1. januar 2019 ble en ny avdeling for samfunnsansvar etablert. Dette er en fellesfunksjon som er organisert under Forretningsutvikling, som skal bidra med å bygge kompetanse, utvikling og gjennomføringskraft innen samfunnsansvar ut i divisjonene. Samfunnsansvarsområdet er delt i fire; arbeidslivskriminalitet, miljø, etisk handel og anti-korrupsjon.
- Ny *juridisk avdeling* ble etablert med virkning fra 1. november 2019. Ved å opprette én avdeling for juridiske tjenester er målet å gi en standardisert kvalitetssikring i anskaffelsesprosesser og ta ned juridisk risiko. Avdelingen er etablert ved at de to tidligere avdelingene for juridiske tjenester i henholdsvis nasjonale tjenester og divisjon sør-øst, er organisert under juridisk direktør.

Bistand felleseide selskaper

Sykehusinnkjøp HF har også i 2019 bistått flere av de felleseide foretakene, herunder Luftambulansetjenesten HF, Helseforetakenes driftsorganisasjon for nødnett HF, Pasientreiser HF og Sykehusbygg HF. Samarbeidet med de andre felleseide foretakene oppleves som godt.

DEL II: RAPPORTERINGER

3. RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1. Overordnede styringsbudskap

I tråd med oppdrag gitt i foretaksmøte 25. februar 2019 har Sykehusinnkjøp HF organisert sin virksomhet slik at foretaket understøtter de krav og forventningene som stilles fra eierne. Sykehusinnkjøp HF har arbeidet med å optimalisere sin ressursinnsats og kvalitet i forhold til de tjenester som skal leveres. Dette er gjort på flere nivå – blant annet med opprettelsen av én juridisk avdeling og avdeling for samfunnsansvar, men også gjennom utviklingen av foretakets virksomhetsstrategi som støtter oppunder spesialisthelsetjenestens grunnverdier, leveransesikkerhet og oppdragsdokumentene gitt av eiere.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2019

Innsyn og internrevisjon

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Det er styrets ansvar å vurdere behovet for gjennomføring av interne revisjoner. Det vises til brev fra Helse Vest RHF vedrørende internrevisjon i felleseide foretak, datert 16.10.2018. Det presiseres at dersom styret i et felleseid helseforetak ser behov for en internrevisjon, kan HF-et henvende seg til internrevisjonen i det regionale helseforetaket der helseforetaket har sitt hovedkontor. Nærmere regulering av et slikt oppdrag gjøres gjennom egen avtale mellom det enkelte helseforetak og den aktuelle internrevisjon.*

Styret i Sykehusinnkjøp HF behandlet og vedtok «Godkjenning av samarbeidsavtale med internrevisjon Helse Nord» i styresak 45/2019 i styremøte 19. september 2019. Styret behandlet og vedtok så «Plan for internrevisjon» i styresak 69/2019 i styremøte 11. desember 2019. Planen gjelder for perioden 2020 – 2023, og oppstart av revisjon vil bli gjennomført i samarbeid med internrevisjonen i Helse Nord RHF.

Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Formelle rammer for ansattes styrerepresentasjon er regulert i helseforetaksloven § 23. Medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjeneste relatert til de regionale helseforetakenes løpende styring og oppfølging av de felles eide helseforetakene ivaretas av de regionale helseforetakenes etablerte samarbeidsfora med konserntillitsvalgte og konsernverneombudene.*

Sykehusinnkjøp HF har det som rutine å inkludere tillitsvalgte og vernetjenesten i større prosjektarbeid. I foretakets Omstillingsprosjektet fase 2 er de tillitsvalgte invitert inn i prosjektet som medlemmer i styringsgruppen. Medvirkning fra tillitsvalgte ivaretas også gjennom AMU og faste kontaktmøter med de tillitsvalgte i foretaket.

Sykehusinnkjøp HF har ikke i 2019 gjennomført noen formelle prosjekter i fellesskap med de regionale helseforetak, og derfor har ikke medvirkning fra konserntillitsvalgte vært en aktuell problemstilling.

Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Helseforetakets aktivitet omfatter i visse sammenhenger oppstart og gjennomføring av prosjekter som involverer ansatte i helseforetakene eller de regionale helseforetakene. Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av slike ressurser*

synliggjøres i beslutningsunderlaget på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Frikjøp, eller bruk av personellressurser i andre helseforetak, skal avtales med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle.

Har ikke vært aktuelt i 2019.

Læreplasser

Oppdragsdokumentet 2018:

- *Helseforetaket skal legge til rette for læreplasser i tråd med føringer gitt til de regionale helseforetakene, jf. regjeringens strategi for å øke antall lærlinger i staten.*

Sykehusinnkjøp HF har i 2019 vært i kontakt med fagopplæringskontoret i Finnmark fylkeskommune for å avklare hva som skal til for at foretaket skal kunne bli en godkjent lærebedrift og kunne tilby opplæring til en eller flere lærlinger. For å bli godkjent lærebedrift må foretaket kunne tilby relevante arbeidsoppgaver som muliggjør kompetansemålene i læreplanen for det faget lærlingen har valgt. I tillegg må foretaket ha en eller flere faglig kvalifiserte personer til å følge opp og ivareta opplæringsansvaret i henhold til lov om videregående opplæring. Det vurderes nå om det kan gjennomføres innenfor fag som for eksempel: Administrasjons og kontorlag, IKT servicefag, mediefag eller lignende.

Beredskap, sikkerhet

Oppdragsdokumentet 2019:

- *[...]. Helseforetaket skal implementere ny sikkerhetslov, og delta i øvrig oppfølgings- og evalueringsarbeid.*

[Utfyllende informasjon kommer: Sykehusinnkjøp HF deltar i de regionale beredskapsutvalgene. I 2019 deltok IKT-leder i stab på «Dagsseminar for beredskapsledelse/stabsledelse» som ble arrangert av beredskapsavdelingen i Helse Nord RHF den 20. november i Tromsø. Erfaringer fra seminaret om proaktiv stabsledelse tas med i det videre arbeidet i foretaket.]

Etablering av sikkerhetsorganisasjon

Oppdragsdokumentet 2019: (Kan ikke se at dette er en del av oppdragsdokumentet 2019)

Oppdragsdokumentet 2018:

- *I brev fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 19. desember 2014 fremgår det at de regionale helseforetakene, helseforetakene og Norsk Helsenett SF omfattes av sikkerhetsloven, jf. sikkerhetsloven § 2 første ledd. Dette innebærer at de regionale helseforetakene og underliggende helseforetak må forholde seg til sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter.*

Helseforetaket skal innen utgangen av 2018 etablere sikkerhetsorganisasjon i henhold til Sikkerhetslovens bestemmelser. Helse Nord RHF/de regionale helseforetakene vil kunne gi nærmere veiledning i denne forbindelse.

[Utfyllende informasjon kommer: Foretaket har tatt del i arbeid med kartlegging av spesialisthelsetjenesten med formål å identifisere avhengigheter og påvirkning på grunnleggende nasjonale funksjoner. Foretaket er i gang med å etablere sikkerhetsorganisasjon som har som funksjon å sette stab og inngå aktuelle kommunikasjonslinjer.]

Informasjonssikkerhet og personvern

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Personvern og informasjonssikkerhet skal være en integrert del av helseforetakets virksomhet. Helseforetaket skal ha et styringssystem for informasjonssikkerhet. Helseforetaket skal sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med utgangspunkt i vurdering av risiko og sårbarhet, og oppfølging gjennom internkontroll. Videre skal helseforetaket styrke kompetansen om digital sårbarhet blant egne medarbeidere og brukere av IKT-system. [...]*

Helseforetaket skal være godt kjent med personvernforordningen, og ha implementert det nye regelverket.

Plan for etablering av internkontroll for informasjonssikkerhet er etablert og gjennomført. Det pågår et arbeid med å etablere systemstøtte for informasjonssikkerhet og personvern (ISMS). Det gjenstår å implementere systemet i foretaket, men dette arbeidet har startet opp i 2019. Utvikling av kompetanse og kultur rundt digital sårbarhet inngår som en aktivitet av implementering av styringssystem for informasjonssikkerhet. Det har blitt etablert kontakt med Helse Nord IKT for å utforme en fremdriftsplan for implementering av systemet. Dette gjelder blant annet etablering av fellessikring og tilleggsikring samt etablering av rammeverk for dokumentasjon.

Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Helseforetaket skal levere kostnadseffektive tjenester, og driften skal underlegges strenge krav til god økonomistyring og riktig prioritering av ressursbruk.*

Helseforetaket skal utarbeide innspill til økonomisk langtidsplan for perioden 2020-2023 som grunnlag for de regionale helseforetakenes arbeid med økonomisk langtidsplan og budsjett. [...]

Helseforetaket skal påvise forbedret produktivitet og effektivitet på samme måte som ordinære helseforetak. Helseforetaket skal dokumentere gevinster og gevinstrealisering som oppnås:

- *internt i helseforetaket.*
- *i de fire helseforetaksgruppene som følge av aktiviteten i helseforetaket.*

Sykehusinnkjøp HF har utarbeid og oversendt økonomisk langtidsplan i henhold til tidsfrister satt av eierne.

ForBedring

Oppdragsdokumentet 2019:

- *De regionale helseforetakene gjennomfører hvert år en felles kartlegging av arbeidsmiljø og pasientsikkerhetskultur (ForBedring). Det skal benyttes metodikk som gjør det mulig å sammenlikne resultatene mellom sykehus og helseregioner. Det skal gjennomføres forbedringstiltak på identifiserte forbedringsområder når undersøkelsen er gjennomført. Det vil bli tilrettelagt for at de felleseide helseforetakene blir en del av kartleggingen fra og med 2019.*

Helseforetaket skal delta i denne kartleggingen så snart det er tilrettelagt for det.

Undersøkelsen ForBedring ble gjennomført i henhold til fremdriftsplan i perioden 11. mars til 12. april 2019. Etter at undersøkelsen var gjennomført ble resultatene formidlet til hver enkelt divisjon og avdeling. Videre har alle medarbeidere vært med å utarbeide tiltaksplaner for egen enhet. Tiltaksplanene inneholder de forbedrings- og bevaringstiltak som medarbeiderne mener er viktige for dem. Divisjonene har gjennom høsten 2019 fulgt opp tiltaksplanene og jobbet med å gjennomføre tiltak fortløpende.

Oppfølging av Riksrevisjonens undersøkelser

Oppdragsdokumentet 2019:

- *[...] I forvaltningsrevisjonen for 2017 er forskrift for ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten gitt særlig oppmerksomhet. §6 i forskriften slår fast at virksomhetens ledelse skal ha oversikt over områder i virksomheten hvor det er risiko for svikt eller mangel på etterlevelse av myndighetskrav, og over områder hvor det er behov for vesentlig forbedring av kvaliteten på tjenesten og pasient- og brukersikkerheten. Forskriften stiller også krav om å planlegge, gjennomføre, evaluere og eventuelt korrigere tiltak som kan minimalisere risikoen som er avdekket. Styret må ta en mer aktiv rolle i oppfølgingen av dette arbeidet.*

Helseforetaket må sikre at:

- *styret er kjent med sitt ansvar.*
- *styremedlemmene får nødvendig opplæring i internkontroll og risikostyring.*

Sykehusinnkjøp HF har risikostyring som en del av internkontrollarbeidet. Det gjennomføres risikogjennomgang to ganger pr år som en del av «Ledelsens gjennomgåelse», og styret blir orientert om resultatet i styremøtene i juni og desember.

Håndtering av bierverv

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Felles foretaksmøte for de regionale helseforetakene den 15. januar 2019 viste til krav i foretaksmøtet i januar 2018 om oppfølging av Riksrevisjonens undersøkelse om helseforetakenes håndtering av bierverv.*

De regionale helseforetakene har fått et pålegg med hjemmel i helsepersonelloven om å registrere og ha oversikt over medarbeidernes eventuelle bierverv.

Helseforetaket skal etablere tilsvarende registrering for sine medarbeidere.

Sykehusinnkjøp HF regulerer bierverv gjennom foretakets etiske retningslinjer. Her er det fremholdt at «Medarbeidere skal orientere nærmeste leder om eventuelle bistillinger og bierverv og dette skal registreres i Personalportalen. Leder skal godkjenne eventuelle bierverv i henhold til foretakets biervervsreglement. Bistillinger eller bierverv må ikke skape tvil om habilitet eller integritet. Bierverv skal ikke belastes arbeidsgivers ressurser eller ha et omfang som går ut over den enkelte medarbeiders tid til å gjøre sitt ordinære arbeid med mindre dette er avtalt på forhånd.»

Spesifikke oppdrag til Sykehusinnkjøp HF 2019

I oppdragsdokumentet blir Sykehusinnkjøp HF innledningsvis gitt noen overordnede oppdrag i den innledende teksten. Dette gjelder gevinstrealisering, anskaffelsesplan og avtaledækning. Sykehusinnkjøp HF har valgt å svare ut disse oppdragene under 3.3 Aktiviteter 2019.

k) Omstilling fase 2

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Sykehusinnkjøp HF skal i 2019 og 2020 gjennomføre Plan for omstilling og utvikling fase 2 med følgende elementer:*
 - *Utarbeide forslag til en tids- og aktivitetsplan for arbeidet med fase II, som bl.a. klarlegger nødvendig deltakelse fra de regionale helseforetakene og helseforetakene.*
 - *Etablere felles arbeidsprosesser og kategoristyrte innkjøp.*
 - *Samarbeidsavtaler med helseforetak og regionale helseforetak som regulerer hvilke tjenesteleveranser som skal være felles, og hvilke som er spesielle for hver kunde.*
 - *Teknologi for å understøtte Sykehusinnkjøp HFs og helseforetakenes arbeidsprosesser*

Oppdraget med å gjennomføre «Plan for omstilling og utvikling fase 2» er organisert som et prosjekt som er inndelt i 3 arbeidsstrømmer. Arbeidsstrøm 1 «**Prosess**», har som hovedoppgave å etablere felles kjerneprosesser i Sykehusinnkjøp HF, arbeidsstrøm 2 «**Samarbeidsavtale**», har som hovedformål å utarbeide forslag til «felles» samarbeidsavtale mellom Sykehusinnkjøp HF og HF/RHF. Arbeidsstrøm 3 «**Digitalisering**», har som hovedformål å etablere IKT-strategi og virksomhetsarkitektur slik at Sykehusinnkjøp blir i stand til å gjøre kloke teknologivalg som kan understøtte arbeidsprosesser og gi effektiv samhandling med HR/RHF.

Prosjektarbeidet i Fase 2 skal avsluttes innen utgangen av juni 2020. Arbeidsstrøm 1 «Prosess» og arbeidsstrøm 2 «Samarbeidsavtale» har i løpet av 2019 i all hovedsak fulgt oppsatt fremdriftsplan. Dette selv om spesielt arbeidsstrøm 1 «Prosess», med etablering av felles kjerneprosess og tilhørende innføring av et prosessbasert styringssystem, er et stort og ressurskrevende løft for Sykehusinnkjøp HF. Arbeidsstrøm 3 «Digitalisering» er et halvt år forsinket grunnet kapasitetsmangel, noe som også påvirker fremdrift i de to andre arbeidsstrømmene. Arbeidsstrøm 3 er nå i ferd med å bli replanlagt slik at forsinkelsens betydning for den endelige prosjektleveransen blir begrenset.

Det er i løpet av 2019 avholdt to møter med de regionale helseforetakene (juni og desember) for å rapportere status i omstillings- og utviklingsarbeidet, og for å få innspill og tilbakemeldinger til det videre arbeidet.

l) Innkjøpsdata

Oppdragsdokumentet 2019:

- *[...] Sykehusinnkjøp HF skal sammen med de regionale helseforetakene utarbeide et mandat med tilhørende kost-/nytteanalyse for et prosjekt, som skal legge grunnlag (teknisk og prosessuelt) for at Sykehusinnkjøp HF kan få tilgang på data innen innkjøpsområdet til analyseformål. Mandatet skal forelegges eierne for beslutning.*

Sykehusinnkjøp HF har utarbeidet forslag til mandat. Dette ble oversendt eierne i juni. De regionale helseforetakene har oppnevnt kontaktpersoner inn i det videre arbeide med å etablere endelig mandat, og det vil bli gjennomført et oppstartsmøte i arbeidsgruppen i løpet av februar 2020. Innledende samtaler ble avholdt i desember 2019. Sykehusinnkjøp HF registrerer at DIFI er i gang med et tilgrensende prosjekt for innsamling av data i offentlig sektor, og vil ta med informasjon om dette arbeidet inn i arbeidsgruppen.

m) Nye Metoder

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Sykehusinnkjøp skal ha en aktiv rolle i prosessene i Nye Metoder, og skal i henhold til mandat fra Beslutningsforum gjennomføre forhandlinger og utarbeide forslag til innkjøpsavtaler*

Sykehusinnkjøp sin produksjon av saksunderlag og drøftelser inn til Nye Metoder systemet har økt betydelig i 2019 versus 2018. Antatt produksjonsvekst er omtrent 40%. Dette er i linje med Legemiddelverket sin økning. Det er ikke bare antallet som har økt, men flere saker kjennetegnes som mer komplekse og omfangsrike.

71 prisnotater ble utarbeidet for Beslutningsforum i 2019. 51 metoder (legemidler eller nye bruksområder) fikk ja i Beslutningsforum. Disse kan innføres i spesialisthelsetjenesten. 22 metoder fikk nei. I samhandling med Legemiddelverket er 96 produktstrateginotater utarbeidet. Antall innspill til Bestillerforum er 109, og 91 saker med kvalitetssjekk og innspill til notatet fra fagdirektører til administrerende direktør.

Konsekvens av differensierte løp for metodevurdering

En arbeidsgruppe som består av Statens legemiddelverk, de regionale helseforetakene, Nye metoder og Sykehusinnkjøp HF har vurdert metodevurderingsprosessene. Man har kommet fram til at alle nye legemidler som skal metode vurderes ikke trenger en like omfattende vurdering, og mener differensierte løp for sykehuslegemidler vil redusere behandlingstiden.

Konsekvensen av forenklingsarbeidet har ikke gitt utslag i flere saker, men omfanget i hver sak har økt betydelig. Det er behov for å gå opp grenseoppgangen mellom Statens legemiddelverk og Sykehusinnkjøp, slik at Sykehusinnkjøp gis tilstrekkelig med tid til å utarbeide prisnotaer. Det er videre behov for å se nærmere på saksbehandlingsrutinene fram til beslutning slik at ikke saker sendes til beslutning uten pristilbud og at det dermed blir unødvendig mange nei-beslutninger.

Forhandlinger for Statens legemiddelverk for legemidler finansiert av Folketrygden

26. september 2019 ba Legemiddelverket Sykehusinnkjøp HF om å gjenoppta arbeidet med prisforhandling angående erenumab (Aimovig) samt innlede forhandlinger for andre aktuelle migrenelegemidler. Målet med prisforhandlinger var å oppnå en akseptabel pris slik at disse legemidlene kunne tilbys norske pasienter. 5 desember annonserte HOD at man hadde lykket med forhandlingen med Novartis og erenumab (Aimovig) og legemiddelet ble gjort tilgjengelig for norske pasienter. 19. desember annonserte man at enda et migrenelegemiddel, fremanezumab (Ajovy) fra Teva, ble tilgjengelig for norske pasienter.

Øvrig engasjement

- Overføring av finansieringsansvar fra Folketrygden til helseforetaksfinansiering av nye områder fram til 2020 – Sykehusinnkjøp har deltatt i en arbeidsgruppe sammen med SLV, RHF og Helsedirektoratet for å vurdere og planlegge nye områder som er aktuelle for helseforetaksfinansiering.
- Deltatt i arbeidsgruppen Risk sharing in the Nordic countries (Managed entry agreements). Gruppen er en av flere arbeidsgrupper - WGEMA(Working Group on Exchange of information and Experience in the Medicines Area - nedsatt av Nordisk Ministerråd
- I samarbeid med FHI utarbeide notat til Bestillerforum med forslag på hvilke indikasjoner/sykdomsområder hvor det eventuelt bør gjøres en fullstendig metodevurdering.
- Deltatt i tverretattlig arbeidsgruppe som følger opp særskilte temaer i kjølvannet av prioriteringsmeldingen, herunder smittevern og resistens, prinsipper for hvordan budsjettkonsekvenser skal håndteres ifm en metodevurdering.

- Innspill til Beslutningsforum ifm diverse spørsmål fra Stortinget som har omhandlet Nye Metoder.

n) Legemiddelområdet

Følge opp intensjonsavtale mellom Danmark og Norge

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Den 18. september 2018 ble det inngått en intensjonsavtale mellom Norge og Danmark om felles forhandlinger om priser på nye legemidler.*

Sykehusinnkjøp HF skal i henhold til avtalens intensjoner, og i samarbeid med Amgro, gjennomføre forhandlinger og anbud om pris for utvalgte legemidler.

Samarbeidet med Amgro organiseres gjennom styringsgruppen til Nordisk Lægemiddel Forum (NLF) og i arbeidsgruppene;

- Nye dyre legemidler, som har etablert 3 undergrupper
 - Vitendeling
 - HTA utfordringer- finne grensesnitt mot FINOSE
 - Felles forhandlinger
- Horizon scanning
- Forsyningssikkerhet
- Samfunnsansvar- miljø
- Fremstilling

Sykehusinnkjøp HF har deltagere i alle arbeidsgruppene utenom Fremstilling.

I arbeidsgruppen Nye dyre legemidler vurderer man nå et legemiddel innen genterapi hvor Sverige, Danmark og Norge samarbeider om felles tilnærming overfor leverandøren.

Arbeidsgruppen for Samfunnsansvar- miljø er den siste arbeidsgruppen, og ble etablert med et mandat og hadde første møte i september. Arbeidet vil konsentrere seg om å utarbeide felles kriterier for anskaffelser i de nordiske landene.

Felles nordisk anskaffelse på ni virkestoff er gjennomført i 2019. Verdifull erfaring er høstet gjennom dette prosjektet som vil bli benyttet i videre planlegging av nye felles anskaffelser.

Høsten 2019 ble det igangsatt et strategiarbeid som skal medvirke til å styrke samarbeidet ytterligere.

Overgang til faglig likeverdige legemidler og tilgrensende oppdrag

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Sykehusinnkjøp HF skal følge opp tiltakene som er knyttet til oppdragene fra Helse- og omsorgsdepartementet til de regionale helseforetakene om overgang til faglig likeverdige legemidler og tilgrensende oppdrag.*

Helse Sør-Øst RHF har bedt om støtte fra Sykehusinnkjøp HF for å følge opp private avtalespesialister. Sykehusinnkjøp HF har besøkt en rekke avtalespesialister hvor formålet har vært å ytterligere styrke bevisstheten rundt betydningen av å etterleve innkjøpsavtalene, samt vise besparingspotensialet dersom avtalene etterleves. Et annet tiltak som er igangsatt i tre av fire helseregioner er at Sykehusinnkjøp HF sender ut anbefalingene som utarbeides av spesialistgruppen i etterkant av anskaffelsen. Tidligere har anbefalingene kun blitt sendt til forskrivere ansatt i helseforetak.

Anskaffelser for legemidler til behandling av sjeldne sykdommer

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Sykehusinnkjøp skal gjennomføre anskaffelser for legemidler til sjeldne sykdommer. Oppgaven er finansiert i Sykehusinnkjøp HF sitt budsjett for 2019.*

Det er utarbeidet en plan for sjeldne sykdommer som inngår i anskaffelsesplanen for 2020. Både avdeling for anskaffelser og avdeling for Nye Metoder er involvert i planleggingen. Det er det etablert spesialistgrupper for flere av sykdomsområdene, og det er i tillegg avholdt møter med flere av gruppene. Videre er det opprettet leverandørkontakt med enkelte av de potensielle tilbyderne. De første anskaffelsene forventes kunngjort tidlig 2020.

Samordning av arbeidet med nye grossistavtaler innen legemiddelområdet

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Det pågår parallelle anskaffelser av nye grossistavtaler innen legemiddelområdet, der Sykehusinnkjøp HF og sykehusapotekforetakene er ansvarlig for hhv. avtale H-2021 og avtale G-2021. Sykehusinnkjøp HF og sykehusapotekforetakene skal sammen forestå nødvendig koordinering mellom disse anskaffelsene.*

Sykehusapotekene HF har ansvaret for G2021, men Sykehusinnkjøp HF er tungt inne med flere ressurser. Sykehusinnkjøp HF har bistått Sykehusapotekene med merkantile og juridiske ressurser for å sikre at anskaffelsesregelverket er overholdt. Samlet sett har Sykehusinnkjøp HF levert i overkant av en FTE til prosjektet fordelt på flere ansatte. Det forventes noe bistand til prosjektet også i etterkant av tildeling.

Forarbeidet for ny avtale innen leveranse av helseforetaksfinansierte legemidler til private apotek (H2021) er i sin avsluttende fase. Det ble i 2019 avholdt møte med Grossistforeningen hvor det ble orientert om grossistenes syn på ny avtale.

Rapport om Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for Prisinformasjon

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Sykehusinnkjøp HF skal i sitt arbeid legge til grunn prinsipper for håndtering av prisinformasjon på legemidler slik de er vedtatt av de regionale helseforetakene.*

Sykehusinnkjøp HF skal, i samarbeid med de regionale helseforetakene og Sykehusapotekene HF, følge opp tiltaksplanen for rapport om enhetspriser.

Arbeidsgruppen ledet av Sykehusinnkjøp HF har gjennomført flere arbeidsmøter, blant annet med FHI som omhandlet statistikkområdet. FHI har oversendt et prinsippnotat til HOD og det forventes utspill på dette før det interregionale fagdirektørmøte får en nærmere beskrivelse av status.

o) Utarbeidelse av nasjonalt rammeverk for drosjeavtaler

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Pasientreiser HF har fått i oppdrag å utarbeide nasjonalt rammeverk for drosjeavtaler. Sykehusinnkjøp HF skal delta i dette arbeidet.*

Arbeidet i prosjektet startet i januar 2019 og har pågått gjennom hele året. Sykehusinnkjøp HF har ledet arbeidet, i samarbeid med fagpersoner fra pasientreisekontorene og Pasientreiser HF.

Prosjektet opplever en felles interesse fra helseforetakene/pasientreisekontorene for større grad av standardisering, men at det er store ulikheter i tilnærming og praksis mellom helseforetakene. Det oppleves også som stor variasjon i hvordan de ulike anbudsprosessene gjennomføres.

Prosjektet planlegges ferdigstilt i Q1 2020, men vil medføre videre arbeid da alle maler som blir etablert vil kreve vedlikehold og revidering etterhvert som de blir tatt i bruk og man får erfaring med dokumentene.

p) IKT og personvern

Oppdragsdokumentet 2019:

- *For de anskaffelser der det er relevant skal Sykehusinnkjøp HF sikre at gjeldende nasjonale/regionale/lokale instruksjoner og rutiner for IKT og personvern blir ivaretatt.*

I anskaffelsesprosessen jobbes det aktivt for å fange opp, synliggjøre og risikovurdere områder som krever ekstra oppfølging med tanke på IKT og personvern/GDPR. Vurderinger innenfor dette området gjøres enten i planleggingsfasen av anskaffelsene, eller tidlig i oppstartsfasen av de aktuelle anskaffelsene. I tillegg samarbeider Sykehusinnkjøp HF med fageksperter fra helseforetakene med særlig kompetanse på området.

q) Styrket avtaleforvaltning og leverandøroppfølging

Oppdragsdokumentet 2019:

- *I leverandøravtalene skal det stilles tydelige krav om leveranser som understøtter effektiv vareforsyning i regionene, herunder krav til hensiktsmessige forpakkingsenheter, konverteringslister og endringer i produktporteføljen. Det skal også vurderes andre tiltak, herunder bl.a. kvalitetssertifisering iht. til ISO 9000-standard for relevante innkjøpsområder.*

Sykehusinnkjøp HF skal styrke leverandøroppfølgingen for å sikre at varer og tjenester leveres i henhold til avtale, herunder følge opp og sanksjonere ved avvik.

Det har vært satt fokus på leverandøroppfølging og krav til vareforsyning hos alle divisjoner. Krav til vareforsyning vurderes i de fleste anskaffelser på tvers i foretaket.[Tekst oppdateres før styremøte]

r) Tiltak innen innkjøpskategorien bygg og prosjekter

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Miljøansvar*

Meld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap omhandler regjeringens forventninger til statlige selskaper blant annet innen klima og miljø. Det er viktig at helseforetakene, som en betydelig samfunnsaktør, er ledende i arbeidet med å redusere miljøbelastninger gjennom miljøvennlige og fremtidsrettede bygg og innkjøp.

De regionale helseforetakene er bedt om å legge økt vekt på klima og miljø ved innkjøp og bygge og vedlikeholdsprosjekter. Sykehusinnkjøp HF skal bistå i dette arbeidet.

Sykehusinnkjøp etablerer våren 2019 en egen avdeling for samfunnsansvar. Her vil man arbeide systematisk med opplæring, erfaringsdeling, standardisering av miljøkrav og andre tiltak for å utvikle og samordne arbeidet med miljø- og klimakrav, også innen bygg- og eiendom. Sykehusinnkjøp HF har i mai 2019 vedtatt en miljøpolicy for anskaffelser. Denne skal være en hjelp for egne innkjøpere/prosjektledere, men også kommuniseres til industrien for at våre krav skal være forutsigbare og transparente, og gi et godt incitament for å utvikle mer miljøvennlige produkter og tjenester.

Sykehusinnkjøp deltar ellers sammen med de fire regionale helseforetakene og Sykehusbygg HF i Samarbeidsutvalg for klima- og miljø i spesialisthelsetjenesten og har vært bidragsyter i de fire

regionenes årlige rapport for miljø og samfunnsansvar som ble publisert i april 2019. Alle divisjonene jobber tett med regionene om krav også innen innkjøpskategorien bygg og prosjekter.

Etter at miljøpolicyen til Sykehusinnkjøp HF ble vedtatt er det startet opplæring av de ansatte. Flere divisjoner har kommet i gang med dette arbeidet og oppdatert sine retningslinjer i forhold til anskaffelser og miljøansvar.

3.3. Aktivitet i 2019

Oppdragsdokumentet 2019:

- *Aktivitetskrav for 2019 er fastsatt i nasjonalt og regionalt besluttede anskaffelsesplaner.*

Pr 31. 12.2019 er det registrert totalt 884 ferdigstilte anskaffelser. Disse er fordelt på 543 planlagte anskaffelser og 341 etteranmeldte anskaffelser med en årlig verdi på ca. 12,1 milliarder kroner (2018: 9 milliarder) hvorav legemidler utgjør 8,4 milliarder kroner (2018: 5,8 milliarder). Dette er en økning totalt fra 2018 på 3, 1 milliarder kroner.

Status gevinstrealisering

Beregning og synliggjøring av gevinstpotensiale er en viktig leveranse fra Sykehusinnkjøp HF både for å sikre beslutningsstøtte og gevinstuthenting hos helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF har gjennomført gevinstestimatberegninger over flere år, men arbeidet har frem til nå ikke vært underlagt en felles metodikk. Dermed har de ulike beregningene ikke holdt lik og gjenkjennelig kvalitet. Unntaket her er divisjon legemidler som over en lengre periode har kunnet fremlegge gevinstpotensiale på legemiddelområdet for HR/RHF.

Sykehusinnkjøp HF etablerte høsten 2019 et internprosjekt for å standardisere gevinstberegninger. Arbeidet bygger på etablerte gevinsttilnærminger og vil levere felles definisjonskatalog og veiledning til dataregistrering. I forkant av dette var tilnærmingen diskutert med AD-møte. Arbeidet sees i sammenheng med en større omstrukturering av virksomhetsrapporteringen til styret.

Anskaffelsesplan og samordning

De Regionale helseforetakene har satt fokus mot samordning av anskaffelsesplanen både i 2018 og 2019. I oppdragsdokumentet 2018 sies det at «Antall nasjonale eller flerregionale anskaffelser skal betydelig opp.» (Oppdragsdokumentet 2018). I 2019 videreføres oppdraget gjennom at «Sykehusinnkjøp HF skal sørge for å utarbeide en 4-årig anskaffelsesplan som omfatter alle divisjoner inkl. divisjon nasjonale tjenester og synliggjør de anskaffelser som planlegges gjennomført flerregionalt eller nasjonalt.» (Oppdragsdokumentet 2019)

I 2019 ble åtte nye samordningsprosjekter etablert og gjennomført. Potensialet for samordning ansees som stort innenfor flere kategorier og forventes økt fremover.

Gjennom Omstillingsprosjektet fase 1 ble det vedtatt lik organisering i divisjonene. Dette medfører en forenkling i å jobbe kategoribasert og på tvers av divisjonene. Dette har medført et taktskifte innen muligheten for samordning. I tillegg er det oppnevnt hovedområdekoordinatorer som er ansvarlig for samordning innenfor sitt hovedkategoriområde. Hovedområdekoordinatorene er nøkkelpersoner i utarbeidelsen av samordningsprosjekter i anskaffelsesplan. Det er etablert arena for koordinering av aktiviteter og tilnærming til oppgaver mellom hovedområdene. Dette sikrer lik tilnærming, bruk av felles maler og metodikk mellom de fire hovedområdene.

Det foreligger konkrete forslag til samordningsprosjekter innenfor alle hovedområdene, herunder samordning av anskaffelser eller andre samordningstiltak for 2020. Prosessen med anskaffelsesplanen har foregått hele høsten og frem til årsskiftet og inkluderer avstemming av behovene mot

helseforetakene og tydeliggjøring av verdig, gevinst og risiko. Endelig plan behandles og godkjennes av RHF/HF.

Synliggjøre avtaledekning

Alle divisjonene i Sykehusinnkjøp HF arbeider aktivt og målrettet mot å «...synliggjøre avtaledekning for hver region, både innenfor kategoriene og som lovlige avtaler av totalt inngåtte avtaler». Samtidig er det variasjon mellom divisjonene om hvor langt man er kommet i dette arbeidet. Divisjon nasjonale tjenester kartlegger avtaledekning ved nye nasjonale oppdrag, samt bidrar med statistikk for nasjonale avtaler. Divisjon vest rapporterer en generell høy avtaledekning i Helse Vest, mens divisjon nord har utarbeidet en foreløpig oversikt over totalspend i foretaksgruppen i Helse Nord, fordelt pr. kategori og avtale /ikke avtale. Divisjon Midt-Norge har utarbeidet en fireårig anskaffelsesplan/bruttoliste med tilhørende notatet som er oversendt Helse Midt-Norge RHF, hvor det trekkes frem hva som skal til for raskt å kunne øke avtaledekningen. Også divisjon sør-øst har utarbeidet en fireårig anskaffelsesplan som synliggjør dagens avtaledekning og hva som skal til for å oppnå ønsket avtaledekning. Divisjon sør-øst har data på avtaledekning for to kategorier (MFV, KIR og IKT) mens data for avtaledekning innen de andre kategoriene for tiden er ufullstendig.

Helhetlig plan og løsninger for teknologi

Sykehusinnkjøp HF har i Oppdragsdokument 2019 fått i oppdrag å utarbeide en helhetlig plan og løsninger for teknologi, inkl. virksomhetsarkitektur, samt forvaltning av masterdata og transaksjonsdata. Arbeidsstrøm 3 i Utviklings- og omstillingsprosjektet Fase 2 skal svare ut oppdraget med utarbeidelse av en helhetlig plan og løsninger for teknologi, inkl. virksomhetsarkitektur, samt forvaltning av masterdata og transaksjonsdata hvor sammenhengen med helseforetakenes systemer er ivarettatt på en effektiv måte. Arbeidsstrøm Digitalisering har forsinkelser grunnet ressursknapphet og omprioritering av personell.

Samarbeid med Forsvaret

Sykehusinnkjøp HF har fått orientering om tilleggsoppdrag vedrørende å etablere et gjensidig forpliktende samarbeid med Forsvaret. Første møte ble avholdt i begynnelsen av november. Koordinering av oppstartsarbeidet utføres av Helse Sør-Øst RHF og arbeidet med etableringen av samarbeidet vil fortsette inn i 2020.

3.4. Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Alle divisjoner viser overskudd i 2019, med unntak av divisjoner nord og legemidler. Overskudd i divisjon nasjonale tjenester og fellesfunksjoner avregnes forholdsmessig i tilskuddet som er ytet for året. Det vil si at overskuddet i fellesfunksjoner foreslås fordelt etter eierbrøk og i nasjonale tjenester etter Magnussen-modellen. Overskudd/underskudd fra de regionale divisjoner avregnes direkte mot tilskudd fra respektive helseforetak i 2019. Underskuddet i divisjon legemidler avregnes i forhold til salgsstatistikk fra respektive helseforetak. Det regnskapsmessige årsresultat er følgelig kr. 0 i finansregnskapet per 31.12.19. Kfr. tabellen nedenfor.

Sykehusinnkjøp HF, tall i TNOK	Nord	Midt-Norge	Vest	Sør-Øst	Sum
Resultat regionale divisjoner	- 1 291	683	5 891	4 047	9 330
Resultat divisjon Fellesfunksjoner	85	85	85	85	339
Resultat divisjon Nasjonale tjenester	323	361	477	1 353	2 514
Sum avregning regionale divisjoner	- 883	1 129	6 453	5 485	12 183
Underskudd divisjon Legemidler avregnes aktuelle HF					- 2 652
Sum avregning					9 528
Resultat internregnskap					9 528
Årsresultat (resultat finansregnskap)					0

Det tas forbehold om endringer i det endelige resultat for 2019. Regnskapet er p.t. ikke revidert.

Aktiviteten i 2019 innen divisjon nasjonale tjenester og fellesfunksjoner skulle skje innenfor en kostnadsramme på 71,5 millioner kroner. Foreløpig regnskap viser kostnader på 71,9 millioner kroner som er 0,4 millioner kroner høyere enn kostnadsrammen. Avviket gjelder primært overskridelse av reisekostnader i divisjon nasjonale tjenester.

Innføring av nøytral merverdiavgift

Sykehusinnkjøp HF er fullt mva-pliktig i dag. Revisor ønsker en nærmere avklaring på enkelte prinsipielle spørsmål som har føring for mva-tilknytning for foretaket. Foretaket avventer saksbehandling i det interregionale regnskapssjefmøtet i disse spørsmålene før foretaket går videre i saken.

Økonomisk langtidsplan

Økonomisk langtidsplan ble behandlet i styremøte i mars 2019 (sak 25/2019) og oversendt eierne i henhold til oppgitt tidsfrist. I saken ble det redegjort for foretakets planer og behov, strategisk og administrativt. Foretaket redegjorde for en antatt økt etterspørsel etter Sykehusinnkjøp HF sine tjenester i planperioden. Det ble orientert om fremtidig personell- og kompetansebehov.

Utarbeidelse av regnskap

Sykehusinnkjøp HF har levert foreløpig regnskap for 2019 innenfor fristen 17. januar. Endelig årsregnskap med årsberetning og noter skal foreligge innen fristen, som er satt til 21. februar 2020.